KALATALOUDEN KESKUSLIITTO
CENTRALFÖRBUNDET FÖR FISKERIHUSHÅLLNING
www.ahven.net

Maatalousjaosto Helsinki, 23.10.2018

Viite: Maatalousjaosto keskiviikko 24.10.2018 klo 10:30 / HE 123/2018 vp / Asiantuntijapyyntö Eduskunnan maatalousjaoston pyytämä kirjallinen asiantuntijalausunto kalatalouden teemasta

Asia: Kalatalouden Keskusliiton lausunto aiheesta: HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut valtion talousarvioesitykseen. Kalatalouden kannalta keskeisin momentti on 30.40.5. Kalastonhoitomaksujen suuruudet ovat esityksessä tasolla, josta nostovaraa ei enää ole. Rahoitukseen tarvitaan maksupohjan laajennusta.

Kalatalouden Keskusliitto muistuttaa, että nykyisen kalastuslain valmisteluasiakirjoihin merkittiin yksityisen kalastusoikeuden käytöstä maksettavien omistajakorvausten tasoksi 4 miljoonaa euroa/vuosi. Kalastuslain kolmena voimassaolovuotena tästä summasta on jääty yhteensä jo yli 2,8 miljoonaa euroa.

Kalataloudessa on meneillään rahoituksen supistumisesta johtuva näivettyminen. Nyt kalastonhoitomaksusta vapautetut yli 65-vuotiaat ovat suuri ja paljon kalastusta harrastava kalastajajoukko. Suurten ikäluokkien eläköitymisen seurauksena tämä vapaakalastajien joukko yhä kasvaa ja kalastusmaksuja maksavien joukko pienenee noin viidellä tuhannella henkilöllä vuosittain.

Kalatalouden Keskusliitto katsoo, että maa- ja metsätalousministeriön tulee kiireellisellä aikataululla valmistella kalastuslain muutos, että ensisijaisesti kaikki yli 18-vuotiaat kalastusta harrastavat henkilöt – lukuun ottamatta mato-ongintaa, pilkkimistä ja silakan litkausta – ovat velvollisia maksamaan kalastonhoitomaksun.

Toissijaisesti voitaisiin säätää, että kaikki yli 18-vuotiaat kalastusta harrastavat henkilöt – lukuun ottamatta mato-ongintaa, pilkkimistä ja silakan litkausta – ovat velvollisia maksamaan kalastonhoitomaksun, kuitenkin niin, että maksuvapaus säilyy niillä, jotka olivat vapautettuja maksusta jo v. 2018.

Voimaantulo lakimuutokselle olisi heti vuoden 2019 alusta lukien. Käyttäjä maksaa periaate on hyvä periaate kalastuksessakin. Maksuvapaus on epäoikeudenmukainen tulonsiirto muun ikäisiltä kalastajilta tälle ryhmälle, joka kuitenkin saisi kalastonhoitomaksulle käytännössä kaikkein suurimman vastikkeen niin kalastusharrastuksen laajuutena kuin saaliinakin.

Esitetyt kalastuslain 82 §:n 4 kohdan mukaiset korvaukset vesialueiden omistajille (3 327 000 €) ovat tasolla, josta ei ole mahdollista enää mennä pienempään suuntaan. Tämä korvaus on luonteeltaan perustuslain mukaista käyttöoikeuskorvausta ja käytännössä välttämätöntä kalatalouden rakenteiden kivijalan, eli osakaskuntien perustoimintojen ylläpitämiseksi. Tilannetta vielä pahentaa se seikka, että kalastuslain uudistuksessa kalastonhoitomaksuun sisältyvät kalastusoikeudet kattavat osan osakaskuntien aiemmin myymistä luvista, mikä myös on vähentänyt osakaskuntien tuloja.

Kalastuslaissa säädetään, että Suomen 213 kalastusaluetta lopettavat toimintansa kuluvan vuoden loppuessa ja 118 uutta kalatalousaluetta aloittavat toimintansa ensi vuoden alussa.

Kalatalousalueisiin kohdistuu suuria odotuksia. Niiden kautta on tarkoitus toimeenpanna valtion ja alueelliset kalatalouden strategiat sekä kehittää niin vapaa-ajankalastajien kuin kalastusalan yrittäjien kalastusmahdollisuuksia. Prosessin toteutus ratkaisee suurelta osin uuden kalastuslain toimeenpanon onnistumisen. Silti kalatalousalueiden toiminnan käynnistämiseen ei ole varattu lainkaan erillistä rahoitusta. Kalatalouden Keskusliitto esittää, että valtio myöntäisi kalatalousalueiden käynnistämiseen kalastonhoitomaksukertymästä riippumattoman 2 miljoonan euron määrärahan vuodelle 2019.

Hallituksen kärkihankerahoituksella toteutetut toimet vaelluskalakantojen elvyttämiseksi muun muassa Saimaan järvilohen pelastamiseksi ovat olleet tarpeellisia ja tuloksellisia. Näitä toimia ja niiden rahoittamista tulee edelleen erillisellä budjettirahoituksella jatkaa.

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja